

Gra

NA PODSTAWIE **POKOJÓWEK** JEANA GENÈTA

LUBUSKI TEATR
im. Leona Kruczkowskiego
w Zielonej Górze

LUBUSKI TEATR
im. L. Kruczkowskiego
w Zielonej Górze

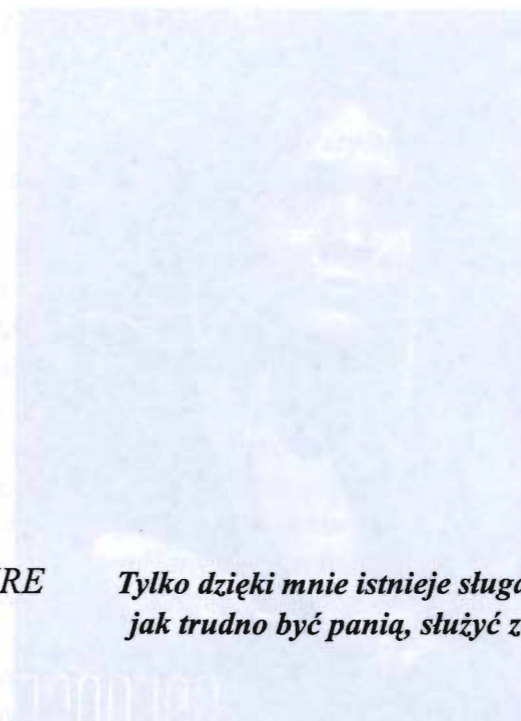
Dyrektor Naczelny
i Kierownik Literacki
Andrzej Buck

Zastępca dyrektora
Andrzej Nowak

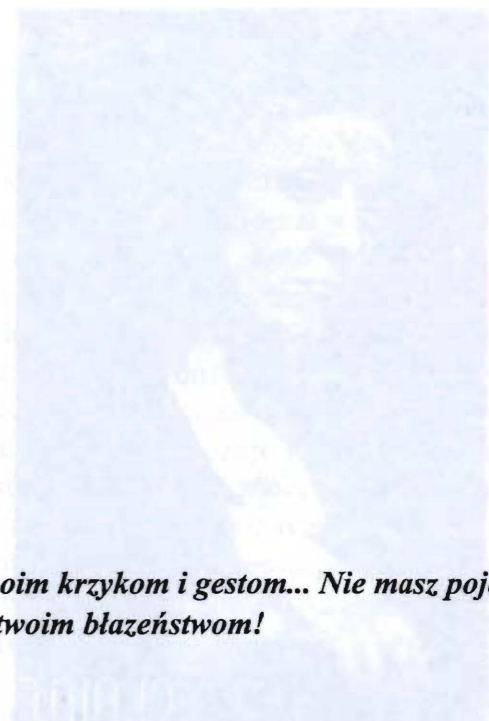
Sekretarz literacki
Anna Tokarska

65-048 Zielona Góra
al. Niepodległości 3/5
sekretariat tel./fax (0-68) 327 14 17
rezerwacja biletów: tel. (0-68) 327 20 56 do 59

<http://www.zgora.pl/teatr>
<http://www.art.mf.com.pl/teatr>
e-mail teatr@man.zgora.pl

CLAIRE *Tylko dzięki mnie istnieje sługa. Dzięki moim krzykom i gestom... Nie masz pojęcia jak trudno być panią, służyć za pretekst twoim błazeństwom!*

SOLANGE *Od dawna chcę wynieść naszą grę przed oczy świata, wykrzyczeć całą prawdę.*

Jean Genet

Urodził się w roku 1910 w Paryżu. Rodziców swoich nie znał. Przebywał w przytułku dla sierot, następnie przy rodzinie chłopskiej w Morvan. W wieku lat dziesięciu, przyłapany na kradzieży, został osadzony w domu poprawczym. Po dojściu do pełnoletności i opuszczeniu zakładu utrzymywał się z żebractwa i kradzieży kieszonkowych. Wstąpił do Legii Cudzoziemskiej, skąd po kilku miesiącach zdezerterował. Ścigany za dezercję przez władze francuskie, przemierzył niemal całą Europę. Za doliniarstwo, pederastię i szmugiel był więziony kilkakrotnie - m.in. w Polsce. W więzieniach parął się donosicielstwem. Fakt zdrady interesów własnego, przestępczego środowiska coraz bardziej utrudniał mu pracę i przebywanie na wolności. Ujęty przy usiłowaniu włamania, jako niepoprawny recydywista, mając

za sobą dwadzieścia wyroków skazujących, został skazany na dożywocie.

Karierę pisarską rozpoczął w więzieniu w latach drugiej wojny światowej krótkimi poematami. Wkrótce pojawia się proza - „Notre Dame de Fleurs” (1940), „Miracle de la Rose”. Na prekór romantyczno-mistycznym tytułom wywraca w tych utworach na nice mieszczańską etykę i obyczajność, apoteozuje przestępstwo, mord, prostytutkę, seksualne zboczenie. Nieco później powstają dwa utwory o innym charakterze, ascetyczne, ściszone w wymowie po tamtych namiętnie wykrzyczanych słowach - dramaty „Pokojówki” (ok. 1946) i „Ścisły nadzór” (1947).

W roku 1947 pisarz zostaje laureatem nagrody literackiej Prix de la Pleiade, a Louis Jovet wystawia w Athenee „Pokojówki”. W tym sa-

mym roku grupa pisarzy francuskich - między nimi Cocteau, Sartre, Malraux - składa do Ministerstwa Sprawiedliwości petycję domagającą się ułaskawienia pisarza. Petycja zostaje wysłuchana. W rok później Genet przebywa już na wolności. W roku 1946 wychodzi „Dziennik złodzieja”, autobiograficzna opowieść o życiu pisarza, nie stroniąca od wyznań intymnych i osobistych.

Po dłuższej przerwie, w latach 1956-1960, powstają trzy wielkie dramaty Geneta - „Balkon” (1956), „Murzyni” (1958), „Parawany” (1960). W latach 1952/53 wyszły Geneta „Dzieła zebrane”. Przedmowę zbioru stanowi osobna książka Sartre’a „Saint Genet comedien et martyr”.

Mieszkał w nędznych hotelach w okolicach dworców wielkich miast. Znikał co jakiś czas nie zostawiając adresu. Umarł 16 kwietnia 1986 roku, samotny, w kiepskim paryskim hoteliku.

Grzegorz Matysik

W 1984 r. ukończył Wydział Aktorski Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie, a w roku 1991 Wydział Reżyserii w Hochschule für Musik und Darstellende Kunst - Max Reinhardt Seminar w Wiedniu.

Jego dotychczasowy dorobek aktorski to role: tytułowa w „Irydionie” Z. Krasieńskiego; Ignac w „Transatlantyku” W. Gombrowicza; Aktor B w „Próbach” B. Schaeffera; Generał Łaski w „Królu Ubu” reż. K. Wellnschek (w Wiedniu); Raul w „Ekstremities” w Studio Bühne Villach. Reżyserował: „Zweikampf” na podstawie „Pokojówek” J. Geneta w Max Reinhardt Seminar w Wiedniu; „Eskimoparadies” B. Schaeffera; „Ścisły nadzór” J. Geneta w Schloss-Drosendorf oraz „Das Karpfenherz” i „Pannę Elżę” A. Schnit-

zlera w Theater in Konzerthaus w Wiedniu; „Śmierć i dziewczyna” w Kleines Theater Salzburg; „Wariacje Goldbergowskie” w Teatrze im J. Słowackiego w Krakowie.

W 1994 r. otrzymał angaż aktorski i reżyserski w Kleines Theater Salzburg, z którym był związany do roku 1996.

Aktualnie mieszka i pracuje w Krakowie. Jest aktorem, reżyserem i tłumaczem. Przełożył na język polski m.in.: „Wariacje Godbergowskie” G. Taboriego; „Plac Bohaterów” T. Berharda; „Noc Weininger’a” J. Sobola. Jego debiutem autorskim jest „Eksperyment” zaprezentowany niedawno również zielonogórskiej publiczności (wrzesień 1999 r.).

Człowiekowi musi wystarczyć, że zabawia się w teatr

z reżyserem Grzegorzem Matysikiem rozmawia Violetta Narkowicz-Urbańska

Violetta Narkowicz-Urbańska - *Nie jest to Pańskie pierwsze podejście do tekstu „Pokojówek” Geneta. Reżyserował Pan tę sztukę w Wiedniu pod zmienionym tytułem - „Pojedynek”, a na scenie Lubuskiego Teatru obejrzymy przedstawienie zatytułowane „Gra”. Czy obie inscenizacje mają ze sobą coś wspólnego?*

Grzegorz Matysik - Tak. Sporo pomysłów było już wypracowanych przy realizacji „Pojedynku”. Zawsze jednak praca z nowymi aktorami inspirowała do wprowadzenia odmiennych elementów, toteż wymiar obu przedstawień jest podobny lecz

aura „Gry” siłą rzeczy jest inna: inne osobowości aktorek, inne temperamenty, inna melodia głosów.

V.N.-U. - *Zrezygnował Pan z pojawienia się na scenie postaci Pani. Dlaczego?*

G.M. - Rola Pani nie jest szczególnie ciekawym zadaniem dla aktorki, a zrezygnowanie z wprowadzenia jej na scenę nie zuboża dramatu Geneta. Myślę, że współczesny widz jest na tyle przygotowany aby go troszeczkę zaniepokoić, oszukać, czy zaproponować rozwiązanie pewnej za-

gadki. Kwestie Pani wypowiada jedna z aktorek, co - mam nadzieję - publiczność nieco zaintryguje i uczyni bardziej czujną.

V.N.-U. - *A co z aktualnością dramatu Geneta?*

G.M. - W dramacie Geneta mamy dwie brzydkie, biedne pokojówki i piękną, bogatą panią. Ten schemat trąci anachronizmem i utrudnia identyfikację, a usunięcie postaci Pani już sytuuje przedstawienie w innym wymiarze, bliższym współczesnemu odbiorcy. Są to jednak wszystko zabiegi na, powiedzmy, powierzchni dramatu. Mamy jeszcze całą warstwę psychologiczną przedstawienia i to ona jest najciekawsza i najważniejsza. To właśnie tutaj publiczność odnaj-

dzie coś o sobie i dla siebie. To właśnie tu toczy się cała gra.

V.N.-U. - *Gra o co? w co? a może w czym?*

G.M. - Gra o to co niemożliwe? Zakazane? Gra w czymś lepszym od tego, w czym gramy teraz? Gra o wszystko, we wszystko i we wszystkim. „Gra” to tytuł, który sytuuje to przedstawienie na właściwym miejscu. Solange i Claire odgrywają pewien rytuał, toczą między sobą walkę, bawią się w teatr. Sądzę, że jest to chwyt zastosowany przez Geneta, mający usprawiedliwić wyraźną teatralność na scenie. „Człowiekowi musi wystarczyć, że zabawia się w teatr” - te słowa wypowiada jedna z postaci. Owej grze omal nie

ma końca, a chwile autentyzmu są bardzo dramatyczne. Pytanie, co jest faktycznie prawdziwe i czy scena teatralna to właściwe miejsce na wygłaszanie jakichkolwiek prawd? Kwestia pozostaje otwarta.

V.N.-U. - *Jak pracowało się Panu z Hanną Klepacką i Karoliną Liminowicz, odtwórczyniami ról Claire i Solange?*

G.M. - Wytworzyła się świetna atmosfera pracy. Aktorki szybko uchwyciły wizję spektaklu i doskonale znalazły w niej siebie. Są odważne i mają świadomość, że stają się bogatsze o nowe doświadczenia. Jestem z tego powodu bardzo szczęśliwy. Czy równie szczęśliwa będzie widow-

nia, to pokażą już przedstawienia.

V.N.-U. - *Czy ich celem jest wciągnięcie publiczności do tej gry?*

G.M. - Jeżeli jeszcze w nią nie gra....

(Fragment wywiadu, który zostanie opublikowany w pierwszym numerze pisma „Metamorfozy”. Pismo będzie wydawane przez Lubuski Teatr od stycznia 2000 r.)

Jean Genet

na scenie Lubuskiego Teatru im. Leona Kruczkowskiego w Zielonej Górze

Pokojówki (Les bonnes)

Przekład - Jan Błoński

Obsada:

Claire - Małgorzata Wower

Solange - Sigrid Siewior

Pani - Danuta Ambroź (gościnnie)

Reżyseria - Wiesław Strebejko

Scenografia - Ewa, Wiesław Strebejko

Asystent reżysera - Sigrid Siewior

Wokaliza - Dobrosława Trębacz

Premiera 7 listopada 1987 r.

Ścisły nadzór (Haute surveillance)

Tłumaczenie z francuskiego - Jerzy Adamski

Obsada:

Zielone Oko - Janusz Młyński

Moryś - Przemysław Tejkowski

Jul - Sławomir Gaudyn

Strażnik - Robert Kuźniar

Reżyseria - Waldemar Matuszewski

Scenografia - Małgorzata Treutler

Premiera 2 września 1991 r.

„Pokojówki” J. Geneta na scenach polskich

Stary Teatr, Kraków
reż. Konrad Swinarski
scenografia - Krystyna Zachwatowicz
Obsada:
Solange - Mirosława Dubrawska
Claire - Anna Polony
Pani - Ewa Lassek
PRAPREMIERA POLSKA 17 grudnia 1966 r.

Teatr Polski, Wrocław
reż. Aleksander Strokowski
premiera 30.05.1967

Teatr Ateneum, Warszawa
reż. Henryk Baranowski
premiera 14.01.1971

Teatr im. Jaracza, Olsztyn
reż. Matylda Krygier
premiera 25.03.1971

Teatr Bałtycki, Koszalin
reż. Wojciech Boratyński
premiera 15.05.1971

Teatr im. Wyspiańskiego, Katowice
reż. Lech Wojciechowski
premiera 11.12.1971

Teatr im. Kochanowskiego, Opole
reż. Jarosław Kuszewski
premiera 18.03.1972

Teatr im. Osterwy, Lublin
reż. Józef Jasielski
premiera 3.05.1972

Teatr im. Żeromskiego, Kielce
reż. Antoni Baniukiewicz
premiera 4.12.1972

Teatr Polski, Bydgoszcz
reż. Henryk Baranowski
premiera 4.04.1975

Teatr Współczesny, Szczecin
reż. Ryszard Major
premiera 16.10.1982

Teatr Narodowy, Warszawa
reż. Waldemar Matuszewski
premiera 10.12.1983

Teatr im. Jaracza, Łódź
reż. Angel Facio
premiera 12.04.1984

Teatr Dramatyczny, Elbląg
reż. Krzysztof Kelm
premiera 1.12.1985

Teatr Lubuski, Zielona Góra
reż. Wiesław Strebejko
premiera 7.11.1987

Teatr TV
reż. Jan Buchwald
premiera 20.04.1988

Teatr im. Osterwy, Gorzów
reż. Michał Pawlicki
premiera 7.05.1988

Teatr im. Wyspiańskiego, Katowice
reż. Bogdan Tosza
premiera 17.05.1988

Teatr im. Węgierki, Białystok
reż. Andrzej Jakimiec
premiera 26.11.1988

Teatr Dramatyczny, Legnica
reż. Józef Jasielski
premiera 11.12.1988

Teatr Polski, Wrocław
reż. Zofia Kalińska
premiera 25.02.1989

Teatr Studyjny, Łódź
reż. Andrzej Pawłowski
premiera 31.12.1989
(tytuł zmieniony na "Ceremonie żałobne")

Teatr Szwedzka 2/4, Warszawa
reż. Krzysztof Kelm
premiera 5.02.1991

Teatr Dramatyczny, Elbląg
reż. Józef Jasielski
premiera 2.10.1994

Teatr Dramatyczny, Warszawa
reż. Andrzej Domagalik
premiera 11.05.1996

Teatr Wybrzeże, Gdańsk
reż. Krzysztof Nazar
premiera 8.02.1997

Teatr im. Solskiego, Tarnów
reż. Rafał Matusz
premiera 19.09.1998

Kronika „LT”

18 listopada w Teatrze im. Jaracza w Olsztynie odbyły się dwa przedstawienia zrealizowanej na naszej scenie „Iwony, księżniczki Burgunda” W. Gombrowicza. Podróż do Olsztyna była rewizytą za oglądane w Zielonej Górze, podczas VII Powinobraniowych Spotkań, „Wesele” S. Wyspiańskiego, w reżyserii Adama Hanuszkiewicza.

Już po raz trzeci w Lubuskim Teatrze odbyła się NOC POETÓW. W tym roku trwała ona od 18 do 20 listopada i była okazją do obejrzenia i usłyszenia: Barbary Dziekan, Macieja Maleńczuka, Magdy Umer, zespołu Stare Dobre Małżeństwo i zespołu Wyspa z Żar. Ponadto podczas Koncertu Finałowego NOCY śpiewali: Barbara Han-

czewska, Karolina Bębenek i Robert Mazurkiewicz. I zespół Kazamaty ze Zbąszynia. Odbył się wieczór z poezją Andrzeja Bursy „Ogrody Luizy” i „Wieczór Stachurowy” w Restauracji Nieboska Komedia. A także Ogólnopolski Konkurs Poetycki O LAUR NOCY POETÓW i Turniej Jednego Wiersza, i promocja najnowszych książek poetyckich Wydawnictwa PRO LIBRIS oraz Pracowni Wydawniczej AND. Była też „Radio-wa Książka Poetycka” Radia Zachód i spotkanie literatów lubuskich. Wszystko w znakomitej scenografii teatralnego plastyka, Jarosława Dulęby. Gratulacje !

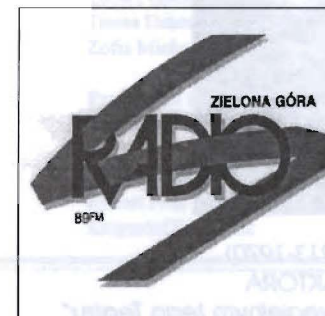
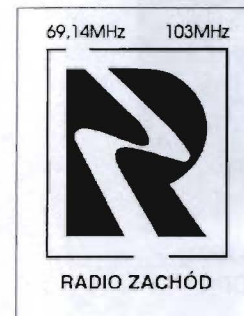
Na scenie im. Haliny Lubicz, 23 i 24 listopada gościliśmy Bruno Chojaka z Ośrodka Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego i Poszukiwań Teatralno-Kulturowych we Wrocławiu. Cykl prowadzonych przez niego spotkań zatytułowany był

tym razem „DZIADY Adama Mickiewicza w polskiej tradycji teatralnej”. Spotkania, ilustrowane wideofilmami i kserokopiami materiałów archiwalnych, zapoznały młodych widzów z inscenizacjami „Dziadów” dokonanymi przez Jerzego Grotowskiego, Konrada Swinarskiego i Kazimierza Dejmka.

27 listopada na Scenie im. St. Cy-narskiego odbyła się premiera „Opery za trzy grosze” Bertolta Brechta i Kurta Weilla, w reżyserii Waldemara Wolańskiego i scenografii Joanny Hrk. Kierownictwo muzyczne sprawowała Teresa Stokowska-Gajda, choreografią zajął się Kazimierz Knol.

„Opera za trzy grosze”
Cezary Kazimierski (Jonatan Jeremiasz Peachum),
Jolanta Szajna (Celia Peachum)
Fot. Leszek Krutulski

SCENY LUBUSKIEGO TEATRU

im. L. Kruczkowskiego w Zielonej Górze

SCENA KAMERALNA „LT”

Im. Stanisława
(Stula) Hebanowskiego

(1912-1983)

Kierownika literackiego
„LT” w latach 1960-63

DUŻA SCENA „LT”

Im. Stanisława Cynarskiego

(1913-1970)

AKTORA

„Był kamieniem węgielnym tego Teatru”
Henryka Doboszowa

SCENA STUDYJNA „LT”

Im. Haliny Lubicz

(1906-1991)

AKTORKI

Sezon 1999/2000

Asystent Dyrektora Naczelnego
Tomasz Korniluk

Dział Literacki
Violetta Narkowicz-Urbańska

Kier. Działu Administracji.
Specjalista d/s Inwest. i Remontów
Grażyna Bogusławska

Sekretariat
Krystyna Plich

Impresariat
Alicja Markiewicz
Karolina Jankiewicz

Specjalista d/s widowni
Alicja Fic

Księgowość
Maria Pigulska
Helena Cctner
Lucyna Skrzypek
Elżbieta Sokołowska
Anna Tytuła

Projekt okładki
Bartłomiej Sowa

Kadry
Hanna Bartosiak

Kierownik techniczny
Helena Bondyra

Pracownia stolarska
Jarosław Woźniak
Jacek Orłowski

Pracownia modelatorska
Ryszard Jaworski
Jarosław Dulęba

Pracownia krawiecka
Danuta Osińska
Zofia Feliksiak
Teresa Dzienisiewicz
Zofia Michalak

Pracownia tapicerska
Mirosław Perwiński

Montażysci
Robert Prus
Krzysztof Bielewicz

Andrzej Chaja
Rafał Chreptak
Ryszard Tomala
Piotr Karasiewicz

Pracownia fryzjerska
Maria Kaczmarowska

Rekwizytorzy
Edward Tuliszka
Anna Maćkowska

Garderobiane
Wanda Bogucka
Aleksandra Czapnik
Dorota Kubczak

Światło
Mieczysław Chreptak
Krzysztof Wójcicki
Piotr Jeżycki

Dźwięk
Piotr Dura
Krzysztof Ochocki
Łukasz Pawicki

Magazyn główny
Elżbieta Trubiłowicz

Redakcja programu
Andrzej Buck
Anna Tokarska

Zg ZASP
Działu Dokumentacji
Zg ZASP

Gra

NA PODSTAWIE **Pokojówek** JEANA GENETA

w przekładzie *Jana Błońskiego*

Obsada

Claire - **Hanna Klepacka**

Solange - **Karolina Liminowicz**

Wiolonczela - **Kamila Waszkiewicz**

- **Arkadiusz Szydło**

Premiera 4 grudnia 1999r.

Reżyseria

Grzegorz Matysik

Asystent reżysera

Paweł L. Gilewski

ISSN 1234-5660